

Glasilo Slovenske Krajine

NOVINE

ML
Maribor

Prihaja vsako nedeljo.

Cena na leto doma 20 Din. V Ameriko cena na leto 70 Din. Cena M. Lista je doma 5 Din, v Ameriko 30 Din. ki oba lista majo i sirote dobijo kalendar brezplačno. Ki pa samo ednoga, ga dobijo za polovično ceno.

„Vredništvo i opravištvo Novin je v Črensovcih, Prekmurje“.

Vrednik Kleki Jožef, vp. plebanoš v Črensovcih.

Rokopise i naročnino pošiljajte na uredništvo ali opravištvo Novin v Črensovce, Prekmurje. Oglasi, (inzerati) se tudi tu sprejmajo. Cena ednoga kvadratnoga centimetra za ednok en dinar za večkrat popust od 5% do 40%.

Dam račun.

Pred tremi leti je naše verno ljudstvo veliko bremen naložilo na moje rame poslanstva: Meo sem toti že več spravišč, na šterih sem razložo dužnosti svojega poslanstva, delo stranke i svoje, a ar sem do vseh, ki so me volili ne mogo priti, posebno za volo lanskoga velikoga betega ne, z šterim me je dober Bog pohodo, spunim v tom listi svojo dužnost i dam račun od svojega i strankinoga dela. Namen toga spisa je ne lastna hvala, nego spunjavanje dužnosti. Ne sam bio gospod, nego hlapec svojega ljudstva, šteromi sam služo. Zato poslušaj, moje ljudstvo, kak sam ti plačao zavupaaaje, štero si pred tremi leti v mene položilo, poslušaj račun davanje od poslanstva i dela prvejšega z tem združena. A prle kak bi račun dao, povem pred celim svetom hvalo dobromi Bogi, ki me je podpirao v mojem težavnem posli i dao dosta doseči za to ljudstvo. Hvala pa naj zatem bo tudi vsem, ki so me pri tom deli posredno ali neposredno podpirali, so oblasti ali privatne osebe.

Zakaj sprejco poslanstvo?

Jaz se najbolje čutim v tišini cerkve, pri nogaj Jezusovih, tam blizu tabernakla, kama večni svet meče svoje trake v znamenje tiste večne ljubezni, štera v oltari gori do vseh nas v Srci Odkupitelovom. Zakaj sem povrgo te blaženi kraj? V Maribori so me pred tremi leti vsi zavupniki oprosili, naj vzemem gor poslanstvo. Ravnoto so včinoli ednoglasno naši zavupniki v Beltincih — okoli sto jih bilo. Pa jaz obe ponudbi sem zavrgo. Pred tremi leti se to godilo. Stranka da je z menov nikaj ne mogla napraviti, se obrnola na mojo višejno cerkveno oblast, naj ta svoje pove. Duhovnik najpre nesme gorstopiti za poslanca brez dovoljenja višejne cerkvene oblasti. I višejna cerkvena oblast je ne samo dovolila, da kandideram, nego želela je to i oprosila me je na to. V želenji višejne cerkvene oblasti sem spoznao božo volo i sprejco kandidaturu. Samo iz toga i nikšega drugoga zroka ne sem včino pri teh volitvah ravnoto. I v tistoj vōri, gda mi višejna oblast naznani, naj pustim to službo, jo pustim brez odlašanja, za štiri leta pa vsakojakki za vsikdar. Na vnoga vočimetanja zato „zakaj sem se mešao v politiko“ je to moj odgovor: to je bila vola Matercerkvi, to je bila boža vola. Drugoga zroka ne bilo, da sem stopo gor.

Stranka.

Jaz svoje stranke nesam meo i je nemam. Stranko je meloj jo ma verno krščansko ljudstvo, mali naši ljudje, kmetje, delavci, obrtniki, trgovci, siromaki. Tei mali ljudje so se i se taborijo okoli „ljudske stranke“ ali kmečke zveze, štera je mela i ma tri poglavitne zahteve: 1) ohraniti vero i versko šolo tem ljudem; 2) znižati njihove terhe i dati njim vse mogoče pravice i 3) spraviti autononijo Sloveniji (Horvackoj itd.) i v njej posebne pravice našoj miloj Slovenskoj Krajini. Kak duhovnik, ki shajam z toga maloga, nizkoga stana, šteri je fundament i steber cele Matercerkvi tak kak države, pravim kak duhovnik i pravico ljubéči mož, na drugo siranko nesam mogo i ne morem biti, kak na vašo, vi mali ljudje. Ta stranka je dobila v Sloveniji 15 poslancov i na Horvackom 13. Bilo nas je 28. Sobo, v šteroj smo delali, smo nazvali „jugoslovenski klub“. Z té vō se je začela naša borba proti krivicam, štere terejo male ljudi i za njihove pravice.

Ustavna borba.

Zvoljeni smo bili, da napravimo novoj državi fundament: ustavo (alkotmány). Do zadnje kaple krvi smo se borili, da dobimo autononijo, ka mo sami ravnali z našimi penezi, ne pa Belgrad, ka do naše šole verske i de vera mela od Kristuša njej določeno slobodino, ka se sklene zakon, šteri de brano vse pravice mali ljudi, — a naša borba je samo teliko dosegnola

ka ešče hūjši zakoni neso se sklenoli, kak so se. Zakaj? Zato, ar vladne stranke kakti radikalna (Benko—Vogler—Királyova), demokratska (Kūhar—Kovačova) i samostojna (Hartner—Horvatova) so proti autononiji, proti slobodini cerkve i proti vsem pravicom glasale, štere smo mi za vas male ljudi predlagali (Kmečka zbornica, delavca hasek pri fabrikaj, proti navijanji cen, proti vojski itd.) Radič z svojimi ljudmi pa ne prišo, ka bi nam pomagao. Tei gospodje, ki iščejo vaše votume, so v tej trej letaj samo takše pravde sklenjavali, štere vas teršijo i naše stranke vse pravične zahteve so odbile, samo drob-tinice se nam je posrečilo tu i tam rešiti. Verno ljudstvo, nikdar ne pozabi, ka vse te tri stranke so sramotilno proti glavari svete naše cerkvi. proti rimskomi papi, Kristušovomi namestniki gučale, čeravno so katoličanci. Zavrnoli so je pri tom grom deli samo naši poslanci podpisan posebno dr. Kukovca (Kūharov krūšni oča) gda je očivesno povedo v parlamenti, ka ne pozna rimskoga papo. — Ešče pošteni Srbi so to nesramno nepokornost obsodili. — Ne pozabi, verno ljudstvo, ka te tri stranke z pomočjov socialnih i narodnih socialistov so ešče te sramotni zakon sklenole, ka če mi katoličanci kakše dūhovne reči (odvezanje grehov, dovolitev zakona, odpustki itd.) ščemo z Rima od Kristušovoga namestnika dobiti, moremo vse te prle ministri naznaniti i če on dovoli, samo te se pošlje naša prošnja v Rim. Vidite katoličanci: liberalci-radikalci i samostojni so te zakon zglasali i stem zbrsali i opljūvali svojo vero i cerkev. Ar Radič ne je prišo, da bi brano pravice cerkve i tvoje. Mi, samo mi smo jasno i glasno skričali v parlamenti: nikdar ne privolimo v to krivico proti Kristušovoj veri, jasno i glasno smo glasali proti vsem krivičnim zakonom, šteri so v tej trej letaj štirikrat povitjali vaše dače i neštetokrat znižali vaše pravice i ugled države pa smo povrgli Belgrad i ne bili poleg, kda so velesrbsko ustavo zglasali tisti gospodje, na šterih stranko so gorstopili: Kūhar, Benko i Hartner. To poprek od našega dela. A hodimo prek v pozamezne reči.

Duhovščina.

Proti vsem krivicam, štere so duhovnike šterogakoli verevadlūvanja i šterekoli narodnosti doletele, smo glas zignoli. Pregarjanje Cerkve v Vojvodini je naša stranka stavila. Podpisan si štem vu veliko zadovoljstvo i obdaja me posebna radost, ka se mi je posrečilo mil. g. č. kanonika Slepca Ivana, vikara v M. Soboti, dvakrat rešiti voze, kama ga je naša oblast štela vrći, ka se mi je posrečilo rešiti voze tudi druge duhovnike kat. i evangeličanske, ka sem proti sramotnoj zasedbi farofa v M. Soboti od strani graničarov i financov tak močen glas zdigno, ka se je té li ednok sprazno i ka sem na pomoč bio v vseh rečej duhovščini, v šterih se je li do mene obrnola i zvedo za krivice njoj včinjene. Pravice patronatov sem krepko zagovorjao v Belgradi i telko je stranka dosegnola, da naša zahteva, čeravno ne rešena, pa ne je tudi odklonjena. Potegūvao sem se za plače evangeličanskih duhovnikov, za katoličanskih nej. To sem prepūstio sveckim gospodom, naj se za siromaške duhovnike pobrigajo, ar niti na videz ne sam šteo kazati, ka delam za „popovski žep“, kak sovražniki nam v oči mečejo. Katekizmuš naš sam ne pūsto vrći vō z naših šol. Vsem, ki so se pravočasno obrnoli na mene, sem spravo ugodnost, da sō smeli brez carine pelati z inozemstva zvone i druge cerkvene reči. Naša duhovščina vseh ver je bila večkrat krivo očrnjena pred oblastjov ravno od tistih strank, štere se njoj zdaj mitijo, da korteširajo za njo — zagovarjao sem jo samo jaz i naša stranka.

Šola, učitelstvo, službe domačinov.

Cela naša stranka kak en mož se je borila za verske šole, za pravice staršov do šol. Jaz v nikšo formo nesam popūsto, gda so od vse strani pritiskavali na mene, naj verske šole prek damo državi. Ne sem i ne bom. Obdržao sem

njim vse mogoče pravice, i obdržao sem doma vse naše domače učitele. Z cele moči sem se skrbo, da dobijo vsi službo i oster glas zdigno, gda so je začeli preganjati i prek Mūre metati. Vi znate, naši rojaki, da moj glas ne bio glas v pūstini kričečega. — I rak domače učitele tak sem zagovarjao vse domače ljudi i njim pomagao do služb i to bom delao tak dugo kak dugo de nad menov poslanska dužnost.

Most, železnica.

Za madjarske vlade je ta zahteva stala je v našem načrti za autononijo, naj dobi naš kraj tri moste prek Mōre i železnico. Ponovo sem jo po zasedbi l. 1919. na prvom prekmurkom sosveti v M. Soboti. Dr. Srnc inženir i poverjenik ljubljanske vlade, naše stranke pristaš je sprejco mojo i vseh vas zahtevo i zročo jo dr. Korošci železničarskomi ministri i beogradska vlada je po njegovom prizadevanji sprejela naše zahteve: dobili smo most i zida se nam železnica, pri šterom deli po mojoj prošnji sō zaposleni v prvij vrsti naši domači delavci. O keliko stopajov smo mogli napraviti, ka je do tak srečne rešitve prišlo! Keliko teškoč je trbelo premagati! Premagati je trbelo predvsem spletkarije demokratov, ki so dr. Kukovca poslali k samostojnim poslancom, ka bi tei proti našoj železnici glasali. I nesamo, ka te teškoče smo premagali, nego posrečilo se mi je ešče železnico med Hodošom i M. Sobotov páli v promet postaviti. Vsa hvala g trgovcem, ki so me pri tom deli podpirali. — Nova železnica bo vnogim sirotam iz Lipovec, Bratonec razrezala njive. Moje delo ide za tem tu, ka država tem sirotam teh par plūgov zemljē kūpi od veleposestva i njim pov plača. Drugi moj načrt je, da bi skonč vozkoterna železnica vezala D. Lendavo skoz Sobotez z Cankovov i Sv. Jūrijom.

Drva, tobak agrarna reforma.

Drva so pri nas najbolje v želi. Agrarna reforma je tak nespametno kljub sūkešini v v drvaj začela sekati i vō z našega kraja voziti drva, ka smo njoj z cele moči mogli na prste stopiti. Keliko pisem, keliko hoje, keliko prošnje mi je trbelo prle izvršiti, kak se mi je posrečilo s'avitati vōzvažanje drv. Pa posrečilo se mi je. Mislite na log v Kobilji. Jezeri ste dobili les z njega. Lani je Belgrad to prepoved razvezao. Dela hercegovo veleposestvo malo železnico, da že za madjarske vlade odano hrastje vōzvozi, ar se je vogrška firma prekrstila v horvacko. Gda to zvem, včasi se obrnem na g. sekvestra v D. Lendavi i v Belgrad na ministerstvo. Z Lendave dobim gornji odgovor i naznanilo, da se samo tisto hrastje zvozi vō, štero je doma nišče ne šteo kūpiti i ka je vsakši dobi kūpiti, što je li šče. V Belgrad sam pisao, naj se minister poskrbi, ka dobimo bar teliko drv vnazaj, koliko hrastja se nam zvozi vō, ka je dobimo v Lendavi na železnici poistoj ceni kak doma v logaj. Odgovor ešče ne prišo, a mira tečas ne dam ministri, dokeč se to važno pitanje ugodno ne reči za nas na te ali ov način.

Karolijjova vlada nam je dovolila saditi tobak, betvo za edno korono. Toga dovoljenja na Vogrskom ne bilo prle i sledkar tudi nega. Gda je naš kraj prikapčen Jugoslaviji, sem pri vseh oblastjav delao zato, ka našim ljudem ta pravica ostane nedoteknjena. En čas se mi je to posrečilo, a sledkar je monopolna uprava, ar je stem država dosta dohodkov zgūbila, v to nikak ne štela privoliti. Zdj sam proso to, naj se bar dovoli sedem bétev brezplačno saditi, kak je to v Srbiji dovoljeno. I ta prošnja je odbita, a jaz od nje ešče zdaj ne odstopim. Naša cela stranka zahteva vse pravice, štere ma Srbija, naj ma, tudi Slovenija i Horvacka. Če plačamo terhe, moremo vživati tudi olejšave. Ga sam sto i stojezere prišparao našemi krajji stem, mi plačūjejo od Radičevcov zapelani i tudi plačani nespametnjaki trūd, ka lažejo od mene, ka sam njim sajenje tobaka vkraj vzeo i ka na Horvackom vsaki sme saditi. Tej lažlivci slišijo pred sod, naznanite mi je. Na Horvackom pa ravnotak ne sadijo tobaka kak prinasa ne brezplačno,

zvün na državo. Tó se pa dela i v našem kraju i je jako hasnovito delo, ar ne samo ka kšenkí kadi cela hiža celo leto, nego ešče lepe penoze dobi od države za tobak. V Trnju se na priliko že 14 gospodarov zglasilo, ka do letos tobak povali. Če je pa što na Horvackom skrivoma povao duhan, je ne zrok, da bi pravili, ka se tam sme povati. Skrivoma se je prinasa tudi povao. A mi za skrivna pota nesmo, nego za zakon, šteri to vsem dovoli, ka je Srbom dovoljeno.

Agrarna reforma je ne samo z drvami, nego z zemljov i z travniki tudi vnoge krivice delala našim ljudem. Na stotine i stotine so se ljudje obrnoli na mene i vsem sem pomagao po zakoni. Mislite samo na tiste jezere, štere ste po Bistricaj, Polanaj itd. nazaj dobili na mojo prošnju i oster nastop, štere so pri arendi za travnike od vas več notri sterjali. Tu naj omenim tudi edno drugo jako važno delo. Imanje grofa Szapárijja so banke štele kúpiti ali popraviči kúpili i štele za drage dobičke vam odavati. Zastopnik teh bank je hodo tudi pri meni, naj privolim v to odajo. Moj odgovor je bio: *ne*. Vnoge teške banke bi si lejko zaslužo z mučanjom, a ostro sem stopo gor proti nameravanoj odaji i dosegno od ministra odgovor, ka se imanje šamo našemi kmečkomi človeki sme odati ne pa bankam. Bi naprej prineso naselitev pri D. Lendavi? Liberalci so šteri naše ljudi ščista vó porinoti i samo Primorce tu naseliti, da bi za njé kortešerali. I na moje prizadevanje je okoli 100 naših familij tudi gorivzetih. — Odredbe agrarne reforme so prepovedale Madjarom dati zemljo. Jaz sem močno gorstano proti toj krivici, držao sem se načela kršćanskoga: sirota se more pomagati, šterekoli narodnosti je. Zemlja v rokah madjarskih sirot mi je svedok, da nesam je zaman zagovarjao.

Vojaštvo.

Z zlatimi literami bi mogli popisati delo naše stranke za naše preganjane, krivico trpeče vojake. V našem klubu so se zbirale vse pritožbe naših vojakov i vnoge špotov smo mogli vsi prestati pri njihovom zagovarjanju, a odstrašiti nesmo se dali. *Naša stranka je rešila l. 1898. rojene. Samo naša stranka je zahtevala, naj se pred sod postavi Vasič vojni minister, zakaj je dao v velkoj zimi notri zvati regrute i je v nezakurjenih vagonaj voziti, ka jih je več zbeležalo i vmrlo. I, poslušajte, ka se je zgodilo?* Stranke: *Benkova, Hartnera i Kúharva* (radikali, demokratje i samostojni) so glasali, ka je prej minister nikaj ne kriv i so nam ešče kričali, „ka mi lažemo, gda smo pritožbe naših vojakov naprej dali — našim vojakom se ešče predobro godi.“ Tak so kričali na nas, gda smo mi naše vojake zagovarjali. Jaz s poslancom Roškarom sem v odbori zahtevao, naj vojaki naši doma služijo i zgornji trije ftički so proti nama čveketalí. Sproso sem od ministra, ka so naši vojaki smeli četí naše liste, ka so bar nešterni prišli domo na delo, ka se njim je zboljšala hrana, ka je Lakoš spraznilo vojaštvo, ka se je foringa več ne terjala od ljudstva, ka bi se kvarí včinjeni povrnoli itd. I gda smo mi te trúde nosili, je Radič z ednim prstom ne geno za niedno pravico našega ljudstva, najmenje pa ne za vojake. Sedo je v Zagrebi i zidao villo. Pa njegovi brezvestni kortešje li trosijo vest okoli, ka smo mi bili krivci smrti vojakov, štere je general Vašič v zimi pozvao notri. Naše trúde i našo ljubezen, naj svojo nemarnost zakrivajo, v laži postavljajo. O kak grde duše so to.

Kúpčija, klavnice, penezi dače maloga človeka.

Po prikloptvi našega kraja k Jugoslaviji smo postali odtrgani od Austrije i Vogrskoga. Naše blago je ostalo doma, nišče je ne pitao

za nje, ar se ne moglo nikam spraviti. Ništerni gospodje z „bele“ Ljubljane so opazili to našo nevolu i pomagali so nam tak „čarno,“ ka so samo g. Benki dali dovoljenje kúpavati živino, svinje, niti na Štajar i v Medjimurje nesmo je smeli odati. V nebokričea krivica je bila to. I odpravo sem jo. Po placaj če je naš človek samo strok česneka odavao, že ga za obrtni list pitao orožnik. Znamo zakaj. I na moj nastop je oblast vsem dala na znanje, da svoj pov vsaki sme brez obrtnoga lista tržiti. — Klati bi smela samo dva človeka pri nas, gg. Benko i Vogler, i samo njeva vóvoziti meso po dobroti Hartnerove stranke, a to krivico sem tudi potro s pomočjov trgovcov i dnesden vsi mali mesarje veselo fúčkajo, gda kolejo pa si služijo tudi v svojih mali mesnicaj i klavnica. Gda sem monopol velesrbske stranke kandidata Benko i krivico Hartnerove stranke potro, štero so pa demokratske banke Kúharove stranke podpirale, sem ne jezero, nego milijone pripravo našemi ljudstvi. I ne jezero, nego milijone sem rešo našim vsem ljudem, gda sam dosegno, ka so se penezi ešče ednok štemplali. Kúharva liberalna stranka je v Belgradi v parlameti gučala i ešče knigo pisala od toga, ka je prej to ešče preveč dobro, ka za en dinar damo štiri korone — naša stranka je pa bila za to, naj se za dinar samo korona da. Povejte, što je bio za vas? Ka se je dača na zemljo ne povekšala za 100% je preperečila naša stranka, glasanje poslancov Škulja z menov v odbornoj l. sekciji proti tomi nakanenji. Naša stranka je delala predvsem, da ste dobili brezplačno žganje i jaz na prošnju gornjih vesnic da je ne trebelo vsakomi posestniki meti svojega kotla. Naša stranka je znižala dače tudi pri dohodnini.

Na cesto vrženi, odtirani, zaprti.

Stanovanjska oblast je z svojimi odredbami vnoge bridkih vó spravila našim ljudem. Na cesto je je metala ali proti postavno zasedala njihove stane. Zahvalna pisma teh sirot svedočijo, ka sem njim obdržao streho, štero bi mogle zapustiti. — Rešo sem ne teliko rk. šolo v M. Sobóti, nego oblast te svetovne sramote, ka se je trafika v toj šoli ne odprla, kak je oblast že dovolila i na moj oster nastop mogla odredbo preklicati. — Brezvestni ljudje, naj dobijo plač, — pravi Herodešje, — so većim ljudem posebno v D. Lendavi po oblasti slabo informiranoj dali zapoved, da moro mesto povrėti i se odseliti na Madjarsko, ki je plačao, čeravno ne bio državljan, je lejko ostao, toga oblasti špekulantje neso naznanili. Za te sirote sem zdigno mili glas i vnoji prebiva v Slov. Krajini, ka niti ne sluti, ka je Damoklesov meč tudi nad njim bio vó potegnjen i moj mili glas ga rešo. Edno celo številko Novin so mi ravno zato zaplenili, ar sem zagovarjao te sirote. I ešče dnes den stoji v mojem programu, ka se odtiranih zadeva more ešče ednok preiskati, nedužni naj ne trpijo. I kak odtiranim tak tudi interniranim, zaprtim je odprto bilo moje srce. Do najvišije oblasti sem se obračao, naj je rešim vse; obiskao sem je, rešo sem je, skrajšao sem njihovo vozo; dužnost mi je bila to včiniti, ar krivica nese doglala na njé, nosprotno stalno sem znao, da vnoji nedužno trpijo.

Drúge narodnosti.

Prvi sem bio v parlamentu, ki sem zahtevao v svojem govori, naj se dajo velike pravice vsem narodnostim v našoj državi, v prvaj vrsti sem pa mislo na med nami živoče Madjare i Nemce. Zahtevao sem i za menov i drugi poslanci naše stranke, naj se té njihove pravice do njihovoga maternoga jezika itd. kak določi senžermenska mirovna pogodba v ustavo sprejmejo. I tiste tri gornje stranke, štere tak jako lovijo za votume Madjarov ino Nemcov so proti našemi

predlogi glasale. Ar vsakomi narodi ide pravica — za to sem se borio i za naš narodek pod prejšnjov vladov — sem zastopao i zagovarjao vsikdar pravico Madjarov i Nemcov na sejaj šolskih svetov, naj majo svoj jezik v šolaj. I lejko pravimo, ka v tom pogledi so naši Madjari i Nemci najprije meli v svojem jeziku šole v Sloveniji, če ne v celoj državi. Pred novim letom je prišlo pitanje do mene, jeli ne bi bilo dobro vogrška, nemška imena občin zbrisati i samo slovenska núcati. I jaz sem proti glasao, ar po naturi ide njim ta pravica. Naj bo dober državljan, to želem od tújerodca, njegovih narodnih, družinskih, verskih, političnih pravic i slobošćin se ne doteknem i se jih ne dotekne naša stranka, nego je ešče zagovarjamo na hasek države, ovak niti ne služimo imena: Kršćanska stranka.

Vsem vse, posebno inv. sirotam i delavcom.

Z svetim Pavlom apoštolom smo vsi poslanci kmečke zveze zaistino vsem našimi volilcom vse šteli postati i smo tudi. Niedne tožbe i prošnje nesmo zavrgli. Pomagali smo vsem iz vseh moči. Posebno ka se mene tiče, sem vsem vse bio ešče tistim, ki so mi bili politični ali mogoče še drugi nasprotniki. Ne na stotine, nego na jezere prošenj, tožb je prišlo pred mene v teh kratkih treh letaj i niedne nesem zavrgo i niedne ne bilo, za štere ugodno rešitev se nejbí pobrigao, na štero odgovora ne bi dao. Pa vse to brezplačno, filera nesem proso i nesem vzeo za svoje trúde. Poština i poti so mi požrle vso plačo, siromak sem kak sem prle bio. Gda so si Radič i samostojni poslanci hiže zidali ali imanje kúpivali, smo mi K. Zveze poslanci svojo plačo na tebe trošili, dobro ljudstvo. Vsem vse sem šteo biti. Znajo tisti, ki so dobili pomoč, da iz srca istino gučim, predvsem pa znajo to sirote i delavci. Vsako leto sem proso sirotam kakšo podporo. Za vse naše invalide i sirote sem proso i sproso, vi znate, kelikim podporo. Naj mi ne zamerijo g. županje, ka sem njim teliko skrbi delao vkúppisanjom sirot. Sirotina skuza je tudi moja bila. Teški stan delavca je tudi mene težio, zato sem delavcom spravo 1) ka se je prepoved odvezala, štera njim je branila prek meje iti; 2) ka so plačane carine polovico nazaj dobili i 3) ka brez carine smejo zasluženo zrnje spraviti domo. To je bio moj predlog v finančnom odbori, kak i te, naj se ministrom zniža plača i to da sirotam. A toga drugoga gornje stranke neso sprejele. Edno bi ešče rad dosegno, to, ka tudi tisti delavci, šteri za obleko i obúteo služijo, smejo to brez carine spraviti domo.

Prilika od pastéra, ovc i zverin.

Febr. 13. sem meo jako lepo obiskan shod v Tórnišći. Na konci mojega govora sem poslušalcom eto priliko pripovedao: Bio je pastir, ki je noč no den čuvao svoje ovčice pred zverinov i odtirao od njih ednok vuka, drugoč oroslana, tretjič pa tigra. Buji te zverine ne mogo, zato ar je bio slab, ar je bio sam, a ovce je li rešo, da je je zverina ne raztrgala. Pitam vas, jeli zasluži té pastér zato, ka ne mogo zverine bujti, da ga ovce ostavijo? — Tórnišćarje so mi pravili: *ne*. — Pitam pá: zasluži kmečka zveza, zato, ka vuka, oroslana i tigriša samostojne, radikalne i demokratske stranke ne mogla moriti, nego samo to dosegnola, da so vas te zverine ne raztrgale, pitam, zasluži kmečka zveza, ka jo ostavite? I Tórnišćarje glasno pravijo: *ne*. Njuv odgovor je plača za trúd cele naše stranke i tudi mojega, drúge plače ne želemo. Pa bolšega i pravičnejšega odgovora na delo stranke i na moj račun pravicoljubeci volilec zaistino ne more dati.

Črensovci, 1923. 18. febr.

KLEKL JOŽEF, vp. pleb. nar. poslanec.

Fabijola

ali

Cerkev v katakombaj.

I. Mir.

Kršćanska hiša.

„Ljudje so, kak mi: pamet majo kak mi i čütijo, kak mi. Telko znam, da spoznaš, či mi ravno neščeš vervati, da so tudi robi del človečega roda, i či mi Boga imenujemo za očo, ar nam je dao življenje, ga smejo tudi oni, i zato so naši bratje i sestrel.“

„Ka? Robi moji brajte i sestre? Agneška, toga nas naj varjejo bogovje! Robi so naše blago i bogastvo. Moja miseo je, da robi niti ravnati, misliti i čütiti ne bi smeli to, ka je gospodarom ne ljubo.“

S prijaznim glasom odgovori Agneška: „Ne bovi se več štúkale — ar znam, da ti vrlo i odkrito srce svedoči, da te je dnes robinja nazaj djala v vsem, ka ti najraj maš: v pameti, v razumi, vernosti, srčnosti i velikodušnosti! Vej mi niti odgovarjati ne trebe, ar mi glasno odgovarja skuza v tvojoj očej. Itak bi rada bila,

draga tetetica, da neste čemerni; zato bi vas rada prosila, či bi mi šteli spuniti mojo prošnju.“

„Vsakšo, či je le v mojoj moči!“

„Či je tak, odaj mi Siro; vej jo znan tak zovete? Zaistino je tudi nemaš rada pri sebi.“

„O ne, Agneška! Ponižam se i ti odkritosrčno povem, da bom jo od zdaj bolje rada mela, mogoče celo občúdavala. Nekša načiša postajam zavoljo tej ljudi.“

„Fabijola, jaz pa mislim, da bi bila pri meni srečnejša, kak pri tebi.“

„O gotovo, Agneška! Vej ti maš nekšo čúdna moč v sebi, i vsakši se čüti srečnoga, što je pri tebi. Pa tudi nega takšega gospodinjstva, kak je pri tebi; tak se mi vidi, da pri tebi nega razločka med prostim i med robom; Vse je veselo, vse rado spunjavle svoje dužnosti — zapovedi nišče ne čaka! Agneška, povej mi, povej, svoj škrivnost! (Deklica se zasmije). Ti mala cumprinica, ti, mogoče me zato neščeš nikdar pelati v svojó sobo, ar v njoj maš shranjeno pijačo, s šterov zacumpraš vsakoga, da te ljubi. Či bi bila ti kršćenica i bi te v gledališći vrgli med oroslane i vuke, dobro znam, da ti te zverine nikaj ne bi napravile, mogoče bi hodile okoli tvojoj nog. Itak povej, zakaj me

tak gledaš, drago dete? Vej znaš, da se samo šengarim.“

Kak v globoke misli zatopljena je stala Agneška: milo, vljúdna pa itak žareče je bilo njeno oko, kak či bi vidila preljuboga mladonca pred sebov i bi čüla njegov mili glas: „O dosta čúdnoga se je že zgodilo na sveti, Fabijola! Či bi se meni kaj takšega pripetilo, zaistino ti povem, tudi te bi najraj Siro vidila pri sebi. Ti jo moraš meni dati!“

„Lepo te prošim, Agneška, ne vzemi za istino moje reči, vej sem ti že povedala, da se samo šengarim. Kaj takšega se tebi nikdar nemre zgoditi, ar maš prezdravo pamet. Ka se pa tiče Sirine vdanosti, je istina: V zimi, gda tebe ne bilo ti, me je tak trosilo pó celom tell. Drúge robe so morali z bičom goniti k mojoj postelji, ta sirotica pa me niti zapustiti ne štela; po noči i po dnevi je vrhostúvala i mi služila. Gotovo je ona največ pripomogla k mojemu zdravju.“

„I ti je zato ne ljubiš?“

„Ljubiti? Ka pa misliš predraga, robinjo ljubiti? Istina, obdarivala sem jo bogato, čiravno ne vem, kama devle vse to, ka njoj dam.

Dale

NEDELA.

II. Postna. Evang. sv. Mataja 17. Jezus se na gori preobrazil. Prosti, siromaški Jezus, kak lepi je bio na gori. Oča nebeski je govorio ž njim i nazvano sveti, ka je on njegov ljubljani sin, šteroga vsi moremo poslušati. Ga poslušamo? Poslušaj ga tisti, ki verje njegovo vero i drži tē zapovedi. Ki to dela, kakšeteč je siromaški, prosti, nevolen, zavržen, bo lepi, navseveke blaženi.

Trpljenje Gospodovo.

Samo ljudstvo ga tūdi ne moglo odurjavati; nišče se je najmre ne natekō brigao za njegovo blaženost kak ravno on, ar je on nevedne včio, boječe batrivao, žalostne tolažō, betežne vračo, lačne nahrano. I izmed plemenitašov ešče ti najlakovnejši so ne mogli nikaj sovražiti na njem, ar se je on ne brigao za njihove peneze; niti časti željni, ar se je ne potegūvao za njihove službe; niti vučeni, ar je njihovoga glasa ne pomenjšavao. Če je žena, od štere se je posvedočilo, ka je zakon prelomila, pred njega bila pripelana, je mogoče ne najšo taki sredstva, da se je ta oprostila? Če je kakša pokoreča se nečistnica pred njegove noge spadnola, je mogoče ne bio brez odlašanja pripravljen, da njoj odpusti? Z ednov rečjov, je morebit ne meo vekše pravice kak Job svedočiti od sebe, te je za plantavoga bio noga, za slepca oko, za blodnika voditeo, siromak i pomočnik, siroti pa oča? Ne moremo se zato vtisa znebiti, da nekaj strahovitoga mora biti to, če bi se najšo človek, ki bi to nespametno izjavō dao, da ga odirjava. „Pa što bi se štritao z menov? Stopimo vkūp naprej? Što je moj protivnik? Naj pride bliže! (Is. 50. 8.) Pa zdaj te mislite, ka je to moglo biti, ka je na jezere sovražnikov meo iz vsakoga stana, vsake starosti, iz vsakoga spola, iz vsake vere tak da so njemi sovražniki narasli bole gosto, kak vlasje na glavi? „Več je tistih, ki me brez zroka sovražijo, kak vlasi mam na glavi.“ (Ps. 68. 5.) Je ne to nekaj groznoga, nezaslšnoga? Pa za osmrtimev navadnoga hūdodelnika je večkrat kljub dobroj plači teško najti krvnika, ar se vsakomi groza vidi to strahovito delo doprinesti, posebno če se to pri belom dnevi na javnom prostori pred velikov vnožinov more dovršiti. A gda se je pa zato šlo, ka bi se Kristuš vmoro, jih je teliko bilo, da kak sv. Matilda pravi, je število njegovih krvnikov petsto zneslo; vsi so se z neverjetnim tekmovanjom rivali v njihove vrste i to z takšov srditostjov i takšov nečlovečnostjov, kak da bi se bojali, naj njim drugi ne zveme te časti, ka bi ga mesto njih vmoro. Vas groza obhaja, če slišite, ka so bili tak hūdobni podložniki, ki so se zbrali na velikom trgi v Londoni, naj Karla, svojega krala vmorijo, pa vi v svojem zburkanji mate prav. A tei so se vendar prikrito pokazali i vūpali so se tūdi nej, da bi je ta obsodba kda tak mogla opravičiti, ka bi se njim za njo nikdar ne trebela sramūvati. Ščista načiši so bili ljudje, ki so Kristuša vmorili. Tei so se hvalili stem, ka so te tak skrajno nesramno nastopili — „zdignoli so svoje glave.“ (B. 82. 3.), če ne bi rajši pravili, ka so si zdaj bole kak gda inda krinko (larfo) naložili, ar njihov srd, njihovi pogledi, njihova reč, njihov obraz vse to je kazalo na to, da se ščejo batrivati, naj se ne vidijo za ljudi, nego za vrage: „Pozrimo ga živoga, kak pekeo.“ (Preg. 1. 12.)

Pa mislite, da med temi ne bilo vnožovo takših, ki so od Kristuša posebne dobrote vživali? Vnogi iz med njih so dobili od Kristuša zdrave roke, ki so prle hromi bili, i ravno z temi rokami so grešili, ka so njemi brado vōskūbli, drugi so dobili zdrave noge, štere so prle drevne bile i ravno teh nog so se zdaj poslužili, ka so njemi hojo podmetavali i drugi so se njemi pali conali z tistim jezikom, šteri je prle nemi bio i on ga je odvezao; vnogi, ki je od njega pogled dobo, njemi zavezao oči, naj ga muči, ne eden ki se živo pa njegovoj milošči, ga je vleko gor na gorō, da ga križa i z nezaslšnov nezahvalnostjov se zlorabo vsaki dobrote proti Kristuši, štere je od njega dobo. Tak mislijo sv. očetje, ki nam šče pravijo, da se je Kristuš ravno med tem tožō z slavnimi rečmi psalmista: „Plaćali so mi hūdo za dobro“ i „Sovraštvō za ljūbezen.“ (Ps. 34. 12. 108. 5.)

Glasi.

Slovenska Krajina.

Napad Benkovoga korteša. V Tōrnišči je Novine i M. Liste noso razno širiteo naš. Pride tūdi v centralno gostilno. Tū ga napadne en pijan človek i zahteva od njega, naj tā lūči Novine i M. Liste. Širiteo odgovori: „To ne včinem. Tū so bože reči notri, štere iz srca poš-tūjem!“ Nato skoči gor pijanec i ga šče vdariti. Širiteo pa razpreste svoje prsi i pravi: Vdari me, za popa, Kristušovoga namestnika rad vze-mem gor vdarec. Pijanec se odločnosti zboji i

se ga ne vūpa doteknoti, nego zmrma si: „Zakaj se meša pop v politiko“. Širiteo odgo-vori: Zakaj se pa mesar meša? Pop če se me-ša, dela to, ar je vučeni za to. Pa dela, ka je Kristuš delao z apoštoli vred: zagovarja ljudstvo da se njemi krivica ne zgodi od takših ljudi, kak si ti. Zato ste vi radikalci proti popom, ar krivico ljūbite i ljudstvo po vašoj stranki gūliti ščete i nadale. Korteš je osramočeni drugo ne mogo odgovoriti kak „ne poznam popa.“ Te bogati pijanec je bio srbskoga kandidata, Benka korteš.

Što to glasi, ka so Radičovi ljudje smeli tobak saditi, je lažljivec. Ne verte lažljivcom, nego podpirajte stranko našo, štera se zato pravico bori.

Naša kišta je druga. V sobočkom okraji (jaraši) je na levoj strani pod imenom dr. Korošca ime Šiftar Geza, v lendavskom okraji pa Klekl Jožef. Na papiri je gor križ bele, plave i rdeče farbe.

Na koga glasujete, gda v drugo kišto vržete kruglo? Niti na Kleklina, niti na Šiftara, nego na svojo lastno kmečko stranko. To ne-pozabite! Tū se neide za peršono, nego za stranko, štera dela za vas. Poslanci se menjajo, vmirajo, stranka pa ostane tak dugo kak dugo kmečki stan.

Korovci. Na zadnjo fašensko nedelo so Hartnerovi prinasi korteširali. V gostilni Benkovoj so se stoli podirali pod težinov vina, telkoga plačao Hartner po kortešaj. Neki Cankovčar se tak napojo, da se je kak nema stvar kotao po srteli i kričao: „Kū . . . a . . . ra.“ Siromak Hartner. Za njegovo pije i Kūhara kriči!

Je Kmečka Zveza za republiko? Večina naše stranke je za republiko. Ali mi jo ščemo zmernim potom dosegniti v parlamentu, gda de većina naroda zato, Radičova hujskarija nigdar ne prinese Republike, nego vojsko, štera ešče tisto slobošćino vzeme, ka jo zdaj mamō.

Popovske grūnte obečejo Radičevci. I je takši bedak, ki nasede tem oblūbam. Ne-premisli, ka te farniki moro gordržati Dūhov-nika, či nema zemlje. Računati pa tūdi nevejo, ar 17 plūgov zemlje Črenšovskoga dūhovnika kak razdelijo med 4000 ljudi, je zaistino nemo-goče delo, na edno dūšo bi prišlo samo par košar zemlje. Jeli bi to zemlo skadili ali v kad nakvasili tej modrijaše zaistino nevemo.

Odranci. Više 300 volilcov šte ta občina. Skoro do ednoga vsi ti so poslušali 17. t. m. govor nar. poslanca, Klekl Jožefa, ki so njim razložili, ka so je ne prišli kupivati, ar so njihove dūše ne k odaji, niti vogledi ne so njim prišli, oni so že zdani z kršćanskov strankov, niti prosit so je ne prišli, ar dobro drvo brez prošnje rodi samo od sebe dober sad. Zatem so njim razložili program kmečke zveze i delo radikalne Benkove, liberalne Kūharve i samos-tojne Hartnerove stranke. Ljudstvo se je za glave držalo i se pitalo: pa je mogoče komi na tē stranke dati votum, štere so nam v tēj trej letaj samo terhe povekšavale, pravice pa je-male. Ljudstvo je navdūšeno vso naše. Vredno je, da v zgleđ, za pēldo postavimo Odrančare, ki so kak včelice vkūp zmučili, gda njim je Hartnerov korteš iz Tōrnišča 20 jezero koron ponūdo, če glasūjejo za Hartnera. Kak včelice so se zbrali- tei pošteni može i dečki oko!i svoje matice okoli svojega poslanca i izjavili: nam ne trebe penez, nego pravice. Vsaki pame-ten i pošten človek naj si vzeme pēldo od Odrančarov.

Beltinci. Proti visikim občinskim dokladam je pokrajinska uprava — oddelek za notranje zadeve — zdignola glas. Na njeni pritisk je je občinsko poglavarstvo navrglo doklade na vino i vinski mošt. — Balažic Štefan, župan, Košar Štefan, Peterka Martin.

Tōrnišče. Hartnerovi kortešje nam oblūb-ljajo kšenkī drva, če mo glasali na Hartnera. Mi etak odgovorimo: Za nikšo ceno, niti za Hart-nerov mlin ne odstopimo od kršćanske stranke. G. Hartner, zapomlite si, ka smo ne k odaji. Tisti časi so minoli, gda so se dūše lejko kū-pile. Zdaj se samo živina kūplje. Pa odked mate vi drva? Jeli z grofovskih logov ste je kūpili, ne ste zato ešče v Belgrad k Krizmani ministri hodili, ka bi ta drva vi dobili, ne pa mi sirmacije. Vi bi si lejko drva na vagone od drugec dali voziti kak i liberalci Kūharvi pa Benkovi radikalci. I ne; vi je tū kūpūjete, ka je te mi sirote nemremo dobiti. Glejte tak bi mogli delati vi kak naš poslanec Klekl. Dve leti so stavili vōzvažanje drv, ka smo si vnoge i vnoge stojezere vreden les lejko kūpile i naj sirote več drv doma dobijo, so si oni dali z Horvackoga naročiti drva za svoj poseo. Vidite, tak dela tisti, ki dela za narod, ne pa za svoje dobičke.

Dva obrāza. M. Krajina, list dr. Kukovca piše v 6 št. „Za vsako državo je velike važnosti gojitev vere . . . Fundament toga je pa šolski vešenavuk.“ Etak pišejo liberalci v Markišavcih. V Belgradi pa gde se glasuje za šolski zakon, vōmečejo iz šol vere-navuk i zapirajo po Sloveniji tista učiteljišča, v

šterih nūne včijo deklice, ka do poštene vučitel-jice. Pač za nos voditi imenitno znajo tiste, ki se dajo še preslepiti. Laž je njihovo orožje že od negda.

Nesramnost. V 6. št. se Kūharva Mōrska Krajina norca napravi iz samoga Svetoga Troj-stva. To je že zaistino prek mere nesramno delo ešče Boga nepoštlivajočega Kūhara.

Kandidat demokratske stranke je Kūhar z Markišavec, njegov krišni oča ali nosilec liste dr. Kukovec, namestnik pa Kovač Peter iz D. Lendave. To je, zdan je z dvema katoličancoma. Nam je voči vrgo, ka mamō mešani zakon, ar katoličanci i evangeličanci vkūpdržimo pri kmečkoj zvezi. Kakši je pa njegov zakon? Zaistino ne mešani, nego „zmešani.“

Izjava. V 6. št. „M. Krajine“ glasi liberalne stranke kandidat Kūhar, ka sam jaz stopo v njegovo stranko i postao peneznik. Celomi sveti vōpovem, ka je to laž. Niti nesam bio na tistom lažljivom spravišči, gde so od stranke guč meli, samo par stari ljudi je bilo nazoči. Brez mojega znanja so me vpisali v lažljivo Kūhar stranko, protešteram proti toj hūdobji. Šulinci, 1923. febr. 20. Šimon Štefan, podpr. „Kmečke Zveze.“ (Kak se vidi, Kūharva stranka nema samo dugih lažljivih jezikov, nego tūdi duge prste, kradne naše ljudi. Vr.)

Gornji Petrovci. Vsi katoličanci i vsi razumniji evangeličanci so za kmečko zvezo. Čedno ljudstvo se jako smeje Benkovim-Kūhar i Hartnerim programom. Dobra zna ono, što je gušo z svojimi kšeftami njē i oblūbam njihovim teliko verje, kak ovca vuki.

Tečē vino na vse kraje. V Beltincih pri Cigūti, v Polani itd. trosijo peneze Benkovje, Hartnerje, Kūharje. Le pijte i zapijte svoje pravice, ki ste nespametni. Ve plačate krvavo to vse nazaj. Radičovi kortešje tūdi dosta piti pla-čūjejo. Pameten človek se ne oda za piti, pa če med gučom vzeme kupico vina, sreca svojega nikdar ne oda.

Leto voze i od 300 do 500 Din. štrofa dobi, ki mito ponūja ali jo vzeme v tē namen, ka bi se na štero stranko glasalo. Ne zavezite se dol nikomi. I če ste se na protiversko stranko dol zavezali, te oblūbe nesmete držati. Tak je navuk Matercerkvi, ka se prepovedano delo nesme obečati i če se obeča, se ne sme držati.

Marijine liste smo razposlali. Takši bodo prišli vsaki mesec. Vsaka katoličanska hiža naj se zglati za njē. Cena 5 Din na leto.

Ki moro plačati dohodninski davek (jōvedelmi adō) moro do 28. febr. svoje dohodke i stroške naznaniti na davčno oblastvo. Pole za prijavo se dobijo za eden dinar v Maribori v Cirilovoj tiskarni.

Beltinci. Stanovsko obrtno družjvo ima v nedelo dne 25 ob 9 vūri občni zbor, na šteroga se zovejo vsi meštiri, tūdi morejo priti vsi za-upniki. Vspored: 1. volitev odbora, 2. čitanje zapisnika, 3. poročilo blagajnika, 4. poročilo in določba doklad, 5. Razno. Občni zbor se vrši v gost. Huberja, pridite vsi! Vek. Kralj, tajnik.

Krog. Dneva 16. febr. je prišo k župani v Krogi Sečko mesar iz M. Sobote, ki je prineso radikalne Benkove plakate pa župan pa eden občinski odbornik sta njemi prej podpisala ščista prazno polo. Sečko je pravo, ka za te podpis občine dobijo državne bike. Mi smo si pa gučali, naj nam samo tiste ne pošlejo, ka bi nam ešče v štalaj centralizem napravili. Potom je pa omenjeni g. mesar Sečko, ki je tak zmetno dobo obrtni list i brš ešče pri našoj stranki pomoči za njega iskao, je zvao kmete v Krogi na pijačo i od kmetov tūdi proso pod-pise. Mi smo njemi pa pravili, samo plačaj, bomo pili, pa daj peneze, vej so to naši penezi, ki so z naši davkov prišli. Mij pa že davno znamo, kama naše kruglice slišijo, halo gospodje, paščite se, ka čas bežij.

Glejte kakša je njihova pravica? Vladne stranke vam vse oblūbljajo — dajo pa nikaj. Motor se je pokvaro, šteri bi mogo pošto voziti. Ta družba je bogata, ma milijonsko vrednost i li neje najela voza, ka bi pošto vo-zila. Naš siromaški poštakočiš je pa v najhūjšoj poti mogo klūkati z svojim konjičkom po njo. To na znanje poštom ravnateljstvi i našim volilcom. To je pravica vladnih strank.

Paska!

Paska!

Cen. občinstvi naznanjam, da imam prvevrste češko glažovino „Vitrea.“ štero po najnižiših cenah odavlem 1 m² 100 Din. Stolarje še posebne ugodnosti dobijo.

IVAN MARKOVIĆ, trgovac s steklom i porcelanom v D. LENDAVI (Schwarz A. hiša).

Vapno, najfineše štajarsko, se dobi na po najfalejšoj ceni. Na vagone se lahko vzeme v D. Lendavi i v Radeini, po metraj i kilaj se pa trži doma na Ivancih.

MEDJIMURJE.

Dragi Prekmurci!

Čujem, da po vaših selih hodijo Radičovi korteši. Radi toga sam ja i vam štejo nekaj opisati. To vam rečem, čuvajte se lažljivcov i prilizavcov, oni vam obečajo vse, kaj je mogoče, a nedajo vam pa nič. Tak so tudi z nami Medimurci napravili, zaj še očejo vas dobiti za svojo mirotvorno čovečansko „Republiko“, kerj bi bijo predsednik velki slavič Stipica Radič. Kak se vidi, on se malo briga za svoj narod, če bi se on kaj pobrigo za nas, bi šo v Belgrad s svojimi poslanci, de mu je mesto, ne da je prepustjo svoj Hrvaški narod na milost i nemilost Pašič-Pribičevićovoj vladi, ki je gulila do skrajnosti naš narod. On pa je mirno to se gleda ali pa je ne štejo viditi s svoje zapečke. On vam najpre ma lepo zapečko, lepo vilo v Zagrebi, tam se njemo najbolje godi. On je poprilički tak reko Pašič Pribičevićovoj vladi kak Hrvatski pregovor reče: „Kume udri moje kljuse, da se meni moje mile“ on je nas pustijo kumu Pašiču, da dela z nami kaj mu je vola. On pa v svojem zapečki lahko mirno živi.

Dragi Prekmurci, on nam obeta republiko že tri leta tak, da mi lahko od toga čakanja tudi vmerjemo, da se dobro načakamo. On se je najpredi zanašo na Willsona i na Pariško konferencijo, zatin je poslo memorandum na Genovo pótlan v Haag. Ali je sigdi sirota republika došla s potrtoj nógój dimu. Či je je Lord Dorčže pa Čičerin ne mogo zlečiti, zaj jo te brčas Kemal v Lozzani popravla pa nazadje s sega nade nič. Bole bi bilo Radiču, da podsuče svoje rokavce pa se hapi sam delati za svoj narod tam de mo je mesto. Ne vala se zanašati na tujo pomoč, nego se hapiti poštenoga dela. Samo on se nemre hapiti poštenoga dela, kajti on misli, da je samo tisto pošteno, kaj je republikansko, zato je njegov agitator Franjo Vitor reko 4/II. na skupčini v Štrigovi: Prokleta roka bila, kera de drugom volila. Pa Radič nas pučane naziva v svojih novinah Slobodnom Domu, da smo droč. Na svojoj skupčini v Zlataru pa je reko za duhovnike, da so vražji sluge. Dragi Prekmurci i Medimurci takšim pa vendar nate dali svojih glasov, ki so javni protivniki Katoliške

cirkve i njenoga duhovništva, oni grdijo tisto posodo, s kere mi jemo, s takšimi se mi nemremo stegati, mi ne živimo samo za republiko kak oni mislijo, nam je nekaj več potrebno. Prekmurci ja mislim, da bote vi većinom za Slovensko Ljudsko stranko, Medimurci pa za Hrvatsko pučko stranko; te stranke vam ja od srca priporočam ne iz lasne koristi, nego na korist cele države i celoga naroda. To vam je stranka, ki brani seljaka i obitnika, zaničuje pa pretirani kapitalizem. Voditelje stranke niso kapitalisti niti si ga tudi ne želijo, oni želijo samo blagostanje svojega naroda na podlagi krščanske vere.

Za sad zbogom, seljak pučanin.

Orlovski tabor v Brni.

Sprevod so otvorili Orli-vojaki, za njimi Orli-legionarje. Pred njimi je korakala godba banda. Zdaj sta vozila dva automobila. Za njima mogočna četa konjenikov. Tem so sledili kolesarje (biciklisti) v četverstopih. Nato pa konjeniki v narodnih nošah.

Pred vrstami Orlov so ešče šle ženske i mladina. Ženske v prekrasnih narodnij nošaj, štere so bile jako pisane: rdeče, modre i bele. Bilo jih je 600—700. To je bila krasna slika. Za ženskami mladina. Naraščaj je že meo svoj den, zdaj je samo bilo odposlanstvo.

Navdušeno so pozdravljali ljudje tujje goste, šteri so zdaj sledili. Angleško odposlanstvo, za njimi v sprevodi 300 Belgijcov z trobentaškim zborom. Meli so tri zastave. Viherno so bili pozdravljeni Francozi. Tej so meli svoje bobnače i trobentaše, šteri so z ostrimi glasi zbijali pazko. (Kda so se tej oglasili, smo vsigdar znali oddelež, „to pa Francozje idejo.“) Zdaj so sledile delegacije iz Rusije, Poljske. Dosta je bilo Švicarov, jako lepš pa je bila Amerika zastopana. Omenim ešče Holandce i Ukrajince.

Dale.

Pošta.

Mih. Kührar. Edelsgraben. Dobili smo 30 Din. za lani tudi vse plačano.

Pravi amerikanski Singer-mašini za šivanje

se dobijo za Prekmurje

samo v trgovini

BRATA BRUMEN

MURSKA SOBOTA

Cerkvena ulica 192. (poleg birovlje),

v Dolnoj Lendavi

pri

BEDIČ IN KAC

Dobijo se tudi Singer igle, olje, konci, nadomestilni deli itd. (Šivalni stroji za sabole, šujstre i za familije).

Odavle se na rate (24 mesecov).

Singer šivalni stroji BOURNE & Co. New-York.

K odaji je pri OSKO JOŽEFI na

PERTOČI št. 109.

p. Rogačovci, Prekmurje eden mlatilni stroj (mašin za mlatiti), mlatec pa motor i cden mlin za šrot. Cena fal. Zglasite se na gornji naslov.

Najbolše kovačje vogelje se dobi keliko ga što šče meti pri tvrdki

I. LOVRENČIČ I DRUG,

trgovina z mešanim blagom pri cerkvi v Križevcih pri Ljutomeru.

Oda se hiša (bivšega fiškališa IŠOJA)

na glavnoj vulici,

v šteroj se nahaja trgovina z mešanim blagom s popolnov trgovskov opremov event. tudi z zalogov. Več se pozvej pri lastniki

IVANI KOKOT v DOLNJI LENDAVI.

SIROVE KOŽE:

Lisice, — küne — vidre — krtice — veverice čarne, zavce divje i domaće — domaće mačke — kondrave pèsje kože — ovce in janjce kakor ves ostale vrste kož z dugov i mehkov dlakov, küpüje i plača po najbolših cenah

Tovarna usnja (ledra) MARTINUŠIČ in DRUG
v Ljutomeru (Lotmerki)

i

Podružnica v Cankovi.